

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

4. Argumenta adversaria solvuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

quam superaddit enti, formaliter vero non distingui per negationem, tanquam per formam vnius, sed per entitatem indivisam, quia ens de formali dicitur entitatem ut sic, vnum vero dicitur de formali eandem entitatem ut indivisam; sic ille, & ideo Aristoteles dicit, vnum, & ens dicere eandem naturam quantum ad totum positivum, quod utrumque includit, ens scilicet, & vnum, quod recte exponitur negativè, scilicet vnum non dicitur aliam naturam, utique positivam ab ente, sicut idem Aristoteles *lib. 1. Phys. cap. 7.* dixit materiam, & privationem esse idem, scilicet negativè, quia privatio non dicitur rem à materia distinctam; sic ergo in præfenti dici facile potest, vnum adhuc respectu additi esse idem negativè cum ente, quia illud additum non est alia natura nec aliquid positivum distinctum ab ipso ente, præcipue cum licet ens addat de formali negationem per eam nos explicare reale positivam perfectionem entis, non secundum aliquid reale superadditum ipsi enti; sed secundum ipsammet formalem, seu essentiali rationem entis, quod expresse asseruit Aristoteles *4. met. cap. 2.* dicens, ens, & vnum esse idem, & nihilominus non idem formaliter significare, quia nimirum vnum de formali addit negationem, quam non dicit ens, per eam vero nihil aliud explicatur, quam ipsamet natura entis, sæpe enim id, quod formaliter significatur, est negativum, per illud autem à nobis explicatur positiva realis perfectio rei, ut v. g. simplicitas, quæ à nobis significatur, & assignatur, ut attributum Dei, vel quorundam aliorum entium; in suo gradu formaliter addit negationem compositionis, secundum vero probabilissimam opinionem per eam nos explicamus talemodum, vel perfectionem rei simplicis; ex quibus sequitur necessario minime vnum proprie distingui ex natura rei ab ente, adhuc inadæquate, quia hoc indicat distinctionem in natura reali fundatam quod non habet negatio, cum non sit natura; unde absolute, & simpliciter neque adæquate, neque inadæquate distinguitur ens ab vno; & adæquate & totaliter, nec secundum quid eo modo, quo explicuimus; inadæquate autem potest aliquomodo distingui, sed maxime diminute, quæ distinctio non tollit proprietatem attributi, ut fatentur tum omnes Theologi loquentes de attributis divinis, tum etiam metaphysici hic.

¶ Ultimo sic probatur, quia metaphysica, quæ est realis, ac vera scientia, demonstrat de ente unitatem, veritatem, &c. non autem demonstrat aliquid ab intellectu fictum, quia hæc attributa vera non pendunt ex fictione intellectus, sed absolute, & ante omnem intellectus considerationem enti ipsi conveniunt; sed vera, & propria scientia demonstrat de suo vero, & proprio subiecto vera, & propria attributa, ut Theologia de Deo, Philosophia de ente naturali, Mathematica de quantitate, &c. ergo metaphysica, quæ est vera, & propria scientia, & habet vere, & proprie subiectum, quod est ens, vera, & propria attributa debet demonstrare de ipso; atqui non sunt talia, ut discurranti parebit præter unitatem, veritatem, &c. ergo veritas est vere, & proprie attributum, sicut, & unitas.

SECTIO ULTIMA.

Argumenta adversaria solvuntur.

AD primum argumentum Patris Vasquez respondeo cum D. Thoma, *1. p. q. 11. art. 1. ad 2.* dicendo quod id, quod est vno modo indivisum, alio modo potest esse divisum, & quod sub vna ratione est multa, sub alia esse posse vnum, & hac ratione inquit ens dividitur per vnum, & multa, tanquam per vnum simpliciter, & multa secundum quid, nam, & ipsa multitudo non continetur sub ente, nisi contineretur aliquomodo sub vno, assertque D. Dionysius ultimo *cap. de divinis nominibus* dicentem non esse multitudinem, quæ non participet aliquomodo unitatem, nam quæ sunt multa partibus, sunt vnum toto, & quæ sunt multa accidentibus, sunt vnum subiecto, ex qua responsione, ut ait P. Suarez, intelligitur primo formaliter, & proprie loquendo ens non dividi in multa, ut multa sunt actu, & formaliter, quia huiusmodi multa, quatenus talia sunt, re vera non sunt ens, sed entia; duplici ergo modo potest multitudo poni in divisione entis, primo si non intelligatur de multitudine actuali, id est actu divisa, quæ sola proprie est multitudo ut constat ex Aristotele *1. met. cap. 13. tex. 18.* sed de multitudine in potentia tantum; quomodo in continuo dicitur esse multitudo partium integrantium, aut punctuorum, & in natura humana multitudo partium essentialium; & hoc videtur intellexisse D. Thomam esse divisionem, cum dixit, ens dividi per vnum, & multa, tanquam per vnum simpliciter, & multa secundum quid, nam illud est vnum simpliciter in quo non sunt multa actu divisa, seu distincta, sed potentia tantum. Unde in hoc sensu membra hæc per se loquendo non est necesse re distingui, sed ratione tantum; idem namque ens, quod est vnum simpliciter est multa secundum quid, seu in potentia, ut in exemplis positus constat; nam si velimus ea membra cum præcisione seu exclusionem intelligere, hoc modo, aliquid ens ita esse vnum ut nullo modo sit multa; neque actu, neque potentia, aliud vero ita esse vnum, ut sit etiam multa secundum quid, seu potentia, aut accidentaliter, quo sensu coincidit illa divisio cum divisione entis, seu vnius in simplex, & compositum, & iuxta hanc interpretationem rationem facile constat, divisionem hanc nihil obstat adæquationi entis, & vnius; nam illa multitudo non excludit unitatem simpliciter. Denique in hoc sensu potest intelligi in ea divisione partiri ens, non ut commune est ad ens per se, & per accidens, sed ipsum ens per se, quia inter entia per se dantur aliqua, quæ licet sint vnum actu, possunt tamen esse multa potestate.

¶ Alio vero modo potest illa divisio exponi de multitudine simpliciter, ac proprie quomodo videtur intellexisse Caietanus, cum ait illa verba D. Thomæ *dicta solutione ad 2.* ens dividi per vnum, & multa tanquam per vnum simpliciter, & multa secundum quid, ita esse intelligenda, ut simpliciter, & secundum quid non cadant supra vnum, & multa, sed supra Verbum divinitur, id est ita dividitur ens per vnum, & multa, ut vnum simpliciter sit ens, multa vero so-

Quaest. I. Quid sit Vnitas numerica. 273

lum secundum quid; atque hoc modo e contra-
rio dicendum est multitudinem poni in divisione
entis quatenus contingit, ea quae sunt multa sim-
pliciter esse vnum secundum quid; unde aliud
membrum intelligitur de vno simpliciter abso-
lute, atque hoc sensu membra illa non ratione
tantum, sed re ipsa distinguuntur semper, quia
includunt oppositionem contradictoriam, seu
privativam, nam multa simpliciter sunt, quae
actu sunt divisa; vnum autem, quod non est actu
divisum in se, & iuxta hunc sensum coincidit
haec divisio etiam cum ea, qua ens dividitur in
vnum simpliciter, & vnum secundum quid; nam
multa simpliciter non dividunt ens, nisi quate-
nus sunt vnum secundum quid, quo etiam fit, ut
divisum in hac divisione non sit ens pro se, sed
quod dividitur in ens per se, & per accedens;
nam omne ens per se est vnum per se, id est sim-
pliciter, multa autem non dicuntur vnum secun-
dum quid, nisi quatenus ens aliquid per acci-
dens componunt, & ita non possunt in divisione
entis poni, nisi saltem sub ratione entis per acci-
dens: ergo divisum in ea divisione non potest
esse ens per se; nam repugneret vni membro, &
converteretur cum alio: debet ergo esse ens ab-
strahens & per se, & p r accedens; atque ita tan-
dem intelligitur quomodo praedicta divisio non
repugnet adaequationi vnius, & entis, nam ad
eam spectat, ut ita vnum quodque sit vnum si-
cut est ens, ita ut si fuerit ens per se, sit etiam
vnum per se si vero sit ens per accedens, sit etiam
vnum per accedens, & sicut ens abstracte signi-
ficatur, ita & vnum, & ita sicut ens in hoc sen-
su dividitur in vnum, & multa, ita & ipsum vnum
potest eodem modo dividi; nam ut dixi perinde
est ac si dividatur in vnum simpliciter.

Ad confirmationem patet ex dictis ad pri-
mum.

14 Ad secundum concedo maiorem, & nego mi-
norem, & ad probationem illius nego maiorem,
quia non convenit ens reale multitudinis; sed en-
tia realia, sicut multitudini hominum non con-
venit homo, sed conveniunt homines, & sicut
illi convenit non ens reale, sed entia realia, ita
non convenit vnitas, sed unitates, sicut multitu-
di hominum non convenit risibilitas, sed risibi-
litates, quod sufficit ut aliquid attributum con-
vertatur cum ratione aliqua superiori, ut pro-
batum est, & ad probationem illius nego maio-
rem, quia multitudo sunt aliqua, & non aliquid,
sicut sunt entia, & non ens quod sufficit ut non
sit nihil, aut signum rationis; & ratio hu-
ius est evidens; quia multitudini solum conve-
nit id, quod convenit partibus illius, cum inter
illas nulla detur vnio, sed partibus multitudi-
nis solum convenit esse entia, & esse aliqua: er-
go multitudini solum convenit esse entia, & esse
aliqua: ergo non convenit esse ens, & aliquid;
ergo cuiusque convenit ratio entis convenit
ratio vnius, ac proinde esse vnum, & ens recipro-
cantur & convertuntur.

15 Ad primum secundae sententiae responderetur
distinguendo maiorem, pro formali adaequate
concedo; in adaequate, nego ut supra explicui-
mus, si autem in adaequate etiam ut explicatum
est in prima ratione secundae conclusionis; unde
ex ibi dictis patet ad hoc: ad minorem distinguo,
negative, nego; positive, concedo. Ad probatio-
nem maiorem concedo eo modo, ut in maiori, at-
R.P. Ildeph. de Penafiel, Theol. Schol. Tom. I.

tributum distingui solum secundum rationem
positivam, connotando illius negationem, con-
cedo; secundum negationem praecise, nego; licet
enim ens non distinguatur adhuc ratione ab ipso
ente, sed ipsum ens ut connotat negationem di-
stinguitur a se ipso praecise.

Ad confirmationem respondeo concedendo
primam partem maioris, & secundam, ubi dicit,
solo nostro, &c. quoad positivum cum conno-
tatione, concedo, secundum adaequatam rationem
nego.

Ad secundum respondeo, attributum positivum
adaequate, concedo, attributum addens negatio-
nem realem nego; Item negatur ut falsum, quod
risibilitas praedicatur de rationalitate, quia ra-
tionalitas est substantia realiter, risibilitas ac-
cidents realiter; sed accidents reale non potest
praedicari ullo modo de substantia reali: ergo.

Ad ultimum, quod vocatur evidens, & quo di-
citur premi Suarez, respondeo negando maio-
rem; quia sicut positivum actuale entis rationis
est ens rationis, ita etiam negatio actualis quae
consequitur ad ens rationis est negatio rationis;
v.g. negatio quam dicit chimera identitatis cum
hircoservo, vel, ut clarius loquar, cum univer-
sali formaliter, quid enim aliud est illa negatio,
quam ens rationis negativum. Item negatio al-
bedinis, quae potest concipi in chimera, dum sus-
ca concipitur, & caecitas, quae in tragelapho sin-
gitur, & ratio evidens a priori est, quia adhuc ne-
gatio quae cunctae actualis, quae est in ente ratio-
nis non resultat realiter a parte rei; ergo resul-
tat per rationem: ergo est ens rationis, cum nul-
lum esse habeat a parte rei, sed totum per ratio-
nem. Item quia accessorium sequitur princi-
pale, & affectio sequitur rem, cuius affectio est
sed positivum illud, quod est principaliter, est
ens rationis: ergo negatio, quae accessorium est,
& fundatur in ipso ente rationis, non poterit esse
a parte rei, sed per rationem, & fictitia; sicut
negatio, quae est in ente reali a parte rei, quate-
nus ens reale est, non est negatio rationis, sed rea-
lis: ergo licet illa negatio sit negatio, non con-
veniet univoce cum negatione reali unitatis,
quia reale, & rationis non conveniunt univoce,
sive positiva sint, sive negativa, quia non datur
maior ratio vnius, quam alterius.

Ad probationem respondeo negando, quod
negatio, quae sequitur ad ens positivum sit pu-
rum nihil, quia purum nihil est, quod nullam
connexionem habet cum ente reali positivo; ne-
que sequitur ad illud, ut dilucide explicatum fuit
in Logica, ubi breviter distinctionem puri nihil
ab ente reali, sive positivo, sive negativo, &
ente rationis tradidimus. Item negatur ultima
pars illius argumenti, quia negatio realis mini-
me ordinatur ad ens rationis; ut fundetur in ente
rationis; unde negatio realis ad ens reale, ut ad
fundamentum ordinatur; sicut negatio rationis
ad ens rationis.

M m DISPVT.